

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 95/2011-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 15. júna 2011 predbežne prerokoval návrh prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania o súlade ustanovení Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8), bodu 5 (§ 110 ods. 2), bodu 8 (§ 115 ods. 1), bodu 10 (§ 123 ods. 3) a bodu 11 (§ 124 ods. 2), Čl. II (§ 37 ods. 1) a Čl. III (§ 8 ods. 2) zákona č. 153/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov, s čl. 1 ods. 1 a čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Návrh prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky na začatie konania o súlade ustanovení Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8), bodu 5 (§ 110 ods. 2), bodu 8 (§ 115 ods. 1), bodu 10 (§ 123 ods. 3) a bodu 11 (§ 124 ods. 2), Čl. II (§ 37 ods. 1) a Čl. III (§ 8 ods. 2) zákona č. 153/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov, s čl. 1 ods. 1 a čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. P o z a s t a v u j e účinnosť ustanovení Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8) a bodu 10 (§ 123 ods. 3) zákona č. 153/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov.

O d ô v o d n e n i e :

3. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) bol 30. mája 2011 doručený návrh prvého námestníka generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej aj „navrhovateľ“) na začatie konania o súlade ustanovení Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8), bodu 5 (§ 110 ods. 2), bodu 8 (§ 115 ods. 1), bodu 10 (§ 123 ods. 3) a bodu 11 (§ 124 ods. 2), Čl. II (§ 37 ods. 1) a Čl. III (§ 8 ods. 2) zákona č. 153/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov (ďalej aj „napadnuté ustanovenia“), s čl. 1 ods. 1 a čl. 31 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „ústava“) a o pozastavení účinnosti ustanovení Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8), bodu 10 (§ 123 ods. 3) a bodu 11 (§ 124 ods. 2) napadnutých ustanovení.

4. Navrhovateľ odôvodňuje návrh s poukazom na to, že napadnutými ustanoveniami bola ústavne nekonformným spôsobom zrušená predchádzajúca obligatórna tajná voľba predsedu a podpredsedov Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky, kandidátov na sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky, kandidáta na vymenovanie za generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej aj „generálny prokurátor“) a predsedu a členov Dozornej rady Fondu národného majetku Slovenskej republiky. V tejto súvislosti navrhovateľ poukázal na (i) ústavný význam tajného hlasovania o uvedených verejných funkcionároch (z pohľadu ich nezávislosti, ochrany ústavnosti a slobodnej politickej súťaže, pozn.), (ii) zákaz retroaktivity právnych noriem, princíp právnej istoty a zmenu pravidiel počas hry a (iii) neexistenciu legitímneho dôvodu na zákonnú zmenu tajnej voľby „*počas procesu voľby generálneho prokurátora*“.

5. Navrhovateľ požaduje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil nesúlad napadnutých ustanovení s označenými článkami ústavy.

6. S poukazom na čl. 125 ods. 2 ústavy navrhovateľ ďalej požaduje, aby ústavný súd uznesením pozastavil účinnosť Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8), bodu 10 (§ 123 ods. 3) a bodu 11 (§ 124 ods. 2) napadnutých ustanovení. Návrh na pozastavenie účinnosti napadnutých zákonných ustanovení navrhovateľ odôvodňuje skutočnosťou, *«že v prípade aplikácie predmetnej zákonnej úpravy hrozí nebezpečenstvo vzniku vážneho nenapraviteľného následku. Je dôvodný predpoklad, že Národná rada Slovenskej republiky pristúpi v najbližšom čase k verejnej voľbe kandidáta na generálneho prokurátora, postupujúc v súlade s protiústavnou zákonnou právnou úpravou. Generálny prokurátor by tak bol zvolený postupom podľa zákona, ktorý by na základe tohto návrhu mohol byť nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky deklarovaný za rozporný s ústavou. Legitimita verejnej voľby by tak bola spochybnená. Náprava vzniknutej situácie by nebola možná, vzhľadom na trvanie funkcie generálneho prokurátora, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že návrat vzniknutej situácie „do pôvodného stavu“ neprichádza do úvahy.»*

7. Podaním zo 7. júna 2011 predseda Národnej rady Slovenskej republiky navrhol odmietnuť návrh z dôvodu, že bol podaný zjavne neoprávnenou osobou. Poukazoval na skutočnosť, že podľa čl. 130 ods. 1 písm. e) ústavy môže návrh ústavnému súdu podať generálny prokurátor, ktorým prvý námestník generálneho prokurátora nie je. V súvislosti s tým poukázal na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 22/95. V rozsahu namietaných skutočností ústavný súd predovšetkým konštatuje, že dotknutým uznesením sp. zn. PL. ÚS 22/95 z 26. septembra 1995 ústavný súd nevyhovел návrhu skupiny poslancov, ktorí namietali protiústavnosť zastupovania ministrov vlády (v rozsahu ich práv a povinností, pozn.) štátnymi tajomníkmi. V tomto uznesení ústavný súd tiež uviedol, že *„v niektorých prípadoch Ústava Slovenskej republiky upravuje len spôsob ustanovenia ústavných činiteľov do funkcií bez toho, že by súčasne vymedzovala rozsah ich ústavných právomocí. Tento spôsob ústavnej úpravy je typický pre predsedu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky (čl. 61), predsedu a podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky (čl. 135), sudcov všeobecných súdov a predsedu a podpredsedov Najvyššieho*

súdu Slovenskej republiky (čl. 145) a generálneho prokurátora Slovenskej republiky (čl. 150).“. K uvedeným stále platným záverom ústavný súd dodáva, že čl. 130 ods. 1 písm. e) ústavy je súčasťou prvého oddielu siedmej hlavy ústavy s nadpisom „Ústavný súd Slovenskej republiky“ a vyjadruje ústavnoprocenčné pravidlá v konaní pred ústavným súdom, a teda nevymedzuje/neurčuje ústavnú právomoc generálneho prokurátora. Vzhľadom na uvedené je možné uzavrieť, že ústavný súd nezistil nedostatok podaného návrhu v súvislosti s tým, že návrh podal prvý námestník generálneho prokurátora Slovenskej republiky. Vychádzajúc z obsahu čl. 151 ústavy v spojení s § 9 ods. 1 písm. a) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov je podľa názoru ústavného súdu v čase, kedy nie je ešte vymenovaný generálny prokurátor, prvý námestník generálneho prokurátora osobou oprávnenou podať návrh podľa čl. 125 ústavy.

8. Ústavný súd návrh predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí pléna podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a dospel k záveru, že spĺňa všetky ústavou a zákonom o ústavnom súde predpísané predpoklady na jeho prijatie na ďalšie konanie. Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

9. Podľa názoru ústavného súdu sú splnené tiež podmienky na pozastavenie účinnosti Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8) a bodu 10 (§ 123 ods. 3) napadnutých ustanovení [s výnimkou bodu 11 (§ 124 ods. 2), ktorý nie je reálne v hre, pozn.], a to vzhľadom na ostatný stav procesu voľby generálneho prokurátora na pôde Národnej rady Slovenskej republiky po nadobudnutí účinnosti napadnutých ustanovení; tieto nadobudli účinnosť 26. mája 2011 (a navrhovateľ doručil návrh ústavnému súdu 30. mája 2011, pozn.). Predseda Národnej rady Slovenskej republiky svojím rozhodnutím č. 385 z 1. júna 2011 určil nový termín na podávanie kandidátov na vymenovanie za generálneho prokurátora Slovenskej republiky „do 10. júna 2011 do 20.00 hodiny“. V rámci tejto novej (v poradí ďalšej) voľby sa má postupovať už podľa (aj) napadnutých ustanovení, nesúlad ktorých navrhovateľ namieta v konaní pred ústavným súdom. Navrhovateľovi treba dať preto za pravdu (pozri bod 6), že

nový kandidát na generálneho prokurátora by tak mohol byť zvolený postupom podľa napadnutých ustanovení zákona, ktorých ústavný prieskum ústavný súd pripustil (ako je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia), pričom nemožno vylúčiť ani vyslovenie nesúladu napadnutých ustanovení s ústavou. Za takejto situácie (ak by bol kandidát na generálneho prokurátora zvolený vo verejnej voľbe, čo v rozumnej miere nie je možné vylúčiť, pozn.) by ústavný súd plnil úlohu ochrancu ústavnosti len iluzórne, hoci mal možnosť tomu postupom podľa čl. 125 ods. 2 ústavy zabrániť. Ak by ústavný súd nepozastavil účinnosť napadnutých ustanovení uvedených v bode 2 výroku, vzniknutý následok z pohľadu „de lege lata“ by bol/mohol byť nenapraviteľný (čl. 151 ústavy v spojení s § 8 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov). V neposlednom rade ústavný súd dodáva, že predseda národnej rady mal v čase určenia termínu na podávanie kandidátov na vymenovanie za generálneho prokurátora (t. j. 1. júna 2011) nepochybne vedomosť o doručení tohto návrhu ústavnému súdu. Uvedené skutočnosti sú zároveň dôvodom na postup ústavného súdu podľa § 26 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

10. Podľa čl. 125 ods. 5 ústavy platnosť rozhodnutia o pozastavení účinnosti ustanovení Čl. I bodu 3 (§ 39 ods. 8) a bodu 10 (§ 123 ods. 3) zákona č. 153/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a o zmene niektorých zákonov, zanikne vyhlásením rozhodnutia vo veci samej, ak toto rozhodnutie o pozastavení účinnosti ústavný súd už predtým nezrušil, pretože pominuli dôvody, pre ktoré bolo prijaté.

11. Rozhodnutie o pozastavení účinnosti ustanovení uvedených v bode 2 výroku sa stane všeobecne záväzným (právoplatným) dňom jeho vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Právoplatnosťou rozhodnutia o pozastavení účinnosti sa neobnovuje platnosť predchádzajúcej právnej úpravy, keďže pozastavením účinnosti napadnutých ustanovení nedochádza aj k strate ich platnosti, ktorá je *conditio sine qua non* obnovenia platnosti skoršieho (derogovaného) právneho predpisu, resp. jeho časti.

12. Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripájajú odlišné stanovisko sudcovia Ladislav Orosz, Ján Luby, Lajos Mészáros a Juraj Horváth.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2011